

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aeli Donati qvod fertvr commentvm Terenti

Donatus, Aelius

Lipsiae, 1905

Adelphoe II

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1583](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1583)

'sperabam' et 'gaudebam': sic enim dicimus, cum errasse nos cernimus. 2 *Et* mire non dixit 'sperabam illum iam correctum', sed mitis senex totum aetati attribuit, nihil filio. 3 DEFERVISSE ADVLESCENTIAM seruat propositum circa aetatis ueniam. [4 DEFERVISSE quasi decessum a feruore tenuisse. 5 Legitur et 'deseruisse'.]

153 73 1 ECCE AVTEM DE INTEGRO NISI QVICQVID EST ἀποσιώπησις prima, quia non uult credere. 2 NISI QVICQVID EST deest 'quia', ut sit: nisi quia. est etenim sensus: nisi quia non temere credo et uolo scire quicquid est. 10

II.

1.

155 1 1 OBSECO POPVLARES popularitas in omnis rei consortium sumitur; nunc autem 'populares' ciues dicit. et hoc est quod ueteres quiritari dicebant: quirites clamare. 2 OBSECO POPVLARES FERTE MISERO ATQVE INNOCENTI AVXILIVM hic exemplum est contumeliosi per 15 potentiam diuitis et in perniciem suam pauperis contumacis.

156 2 1 SVBVENITE INOPI uide quam posteriora uehementiora sunt ad incendendum populum: primo miserum, post innocentem, ad ultimum inopem posuit, et primo 20 'ferte auxilium', post 'subuenite'. 2 *Et* totum hoc principium a beniuolentia sumitur, quae comparatur ex inuidia potentiae Aeschini; nam contraria uult intellegi esse in Aeschino.

1 et *del.* et pro *sscr.* V | dicimus *dett.*, dicitur C, (*sscr.* m. 2) V | cum <quem (*sscr.* m. 2 = *dett.*)> V || 4 deseruisse C, deferbisse V || 5 DEFERVISSE — deseruisse om. CV¹, add. in mg. V² (= *dett.*); *secl. ut suspecta* W. | decessum *dett.*, deorsum V² || 6 deseruisse] *lectio cod.* Ter. V || 7 quodquid C || 8 ἀποσιώπησις V² (*Steph.*), * * * * C | quia non uult <temere> credere *Hahn*, qui haec ad uolo scire refert | qVICQVID] quod C || 9 sit om. V¹ || 10 est om. C || 13 est *sscr.* V² | conclamari (-mitari V) *codd.*, *corr.* *Steph.*

155 1 3
tria sum
156 2 1
secur
tempus
siste
modum
siste
alterum
stante
extempl
158 4 1
ISTAM
loquitur
159 5 1
ἀνεξιόλο
non sub
157 3
quam
159 5
sustuli
supra
tur.
et pur
micus
fecisse
1
'amari
constru
C | 7 hinc
13 eclipsi
mittat V
C, ex corr
minaciter
nascatur
cod. | in
26 facere

- 155 1 3 MISERO ATQVE INNOCENTI AVXILIVM SVBVENITE <I.>
tria sunt: miser, innocens, inops.
- 156 2 3 OTIOSE NVNCIAM 'otiose' secure, nam nisi qui
securus est non est otiosus. 4 ILICO modo locum, non
tempus significat. 5 OTIOSE NVNC IAM ILICO HIC CON- 5
SISTE simul imperavit modum, tempus, locum, factum:
modum 'otiose', tempus 'nunc', locum 'hic', factum 'con-
siste'; nam 'iam' et 'ilico' alterum tempori adiungitur,
alterum loco. 6 *Et* consistere est audacter et con-
stanter stare, ut (*Verg. Aen. V 426*) 'constitit in digitos 10
extemplo arrectus uterque'.
- 158 4 1 ISTAM INVITIS OMNIBVS deest 'abducam'. 2 EGO
ISTAM INVITIS OMNIBVS bona *ἔλλειψις*: nemo enim plene
loquitur, qui luctatur.
- 159 5 1 QVAMQVAM SCELESTVS [TAMEN] NON COMMITTET 15
ἀνακόλουθον primum, nam cum praeposuisset 'quamquam',
non subiecit 'tamen'.
- 157 3 NVMQVAM pro non. Vergilius (*Aen. II 670*) 'num-
quam omnes hodie moriemur multi'.
- 159 5 2 ITERVM VT VAPVLET uiuaciter poeta priorem litem 20
sustulit dicendo 'iterum', ut non eadem lis esset, de qua
supra (*I 2, 9*) questus est Demea, sed instaurata nosca-
tur. 3 COMMITTET perficiet; sed hoc proprie de illicitis
et puniendis facinoribus dicimus. simul hic ostendit co-
micus adulescens caedem se lenoni inuitum intulisse et id 25
fecisse et facere lenonis culpa, non sua.

1 ATQVE *om.* C || 3 OTIOSE *om.* V | NUNCIAM] *hic add.* V¹
'amari — tedebit' = I 2, 71 || 4 OTIOSUS non est C || 5 HIC
CONSISTE *om.* C || 6 locum tempus C | factum <non est factum>
C || 7 hinc C || 8 iam *om.* C || 9 Et W.: ad C (at *dett.*), *om.* V ||
13 eclipsis C, elipsis V | plene *ex -num corr.* V || 15 com-
mittat V, -itur C || 16 ἀνακόλουθον V², **** C | proposuisset
C, *ex corr.* V² || 18 Vergilius *om.* C || 20 uiuaciter *in ras.* V²;
minaciter *ed. pr.* | litem *in ras.* V², tē C || 22 noscatur Teuber:
nascatur (*nasc- V*) *codd.* || 25 caedem W.: cedere (*cred- V*)
codd. | inuitum <se noxam> intulisse *in ras.* V² (= *dett.*) ||
26 facere et <id> fecisse C

- 161 7 1 LENO SVM 'leno' terribiliter pronuntiandum, quasi dicat 'cui supplex eris'; sed ex argumento est, quod contemnit Aeschinus lenonis minas, utpote qui iam uxorem decreuerit ducere. 2 SCIO hic sic respondit, quasi in lenone minutio capitis tantum consisteret. 3 FIDE QVIS- 5 QVAM OPTIMA fides in concipiendis comminationibus denuntiatio comminantis est.
- 163 9 1 HVIVS NON FACIAM figurate 'quod te purges, huius non faciam'. — 2 Ergo 'quod te purges' id est: purgationem tuam. — 'huius' autem δεικτικόν: aut enim stipu- 10 lam aut floccum mouerat aut summum digitum. 3 EGO MEVM IVS PERSEQVAR hoc est lenonum. 4 MEVM IVS meam libertatem. 5 MEVM IVS meam uindictam, nam ut illa iniuria (v. 8) est, quae fit innoxio, ita ius uindicta illa, quae redditur reo. 6 PERSEQVAR ulciscar. Cicero (*divin. 15 in Caccil. 16, 53*) 'tu, dum tuas iniurias per te — id quod non potes — persequi conaris'. 7 HVIVS NON FACIAM Cicero (*in Verr. II, II 50, 124*) 'ne tantulum quidem comotus est'.
- 164 10 1 NEQVE TV VERBIS SOLVES VMQVAM QVOD MIHI RE 20 MALE FECERIS γνομικῶς. 2 Et SOLVES lues, persolues, id est satisfacies ac te purgabis. 3 RE MALE FECERIS acuendum est 're' et significanter proferendum: ibi enim sententia est. 4 Et plus dixit 'male feceris' quam 'iniuriam feceris'. 25
- 165 11 1 NOVI EGO VESTRA HAEC ἔλλειψις, deest enim

1 leno *om.* V | pronuntiandum <est> C | quasi <qui> C (*dett.*) || 2 sed et argumentum est V || 3 minas lenonis C | quia C || 4 decreuerat C, -uit V, *corr. W.* || 5 minutio C, imminutionem V || 6 OPTIMA fides] fide optima C | <dicunt nam> denuntiatio comminationis V || 8 figurate — faciam *om.* C || 10 δεικτικόν] **** est cum CV¹; δεικτικόν *suppl. V*² | aut enim Steph.: autem *codd.* || 12 ius meum C || 15 reddatur C || 17 potest (fieri *add. C*) *codd.* | conaris prosequi C || 18 nec C | tantillum *ex -ulum V*² || 21 γνομικῶς W. (*cf. schol. 10, 3* 'sententia'): νομικῶς M⁴ (Steph.), **** CV || 23 significatiū C | enim <eadem> CV² || 24 est sententia C || 26 elipsis deest V², ē *** deest C

'uerba'. 2 IVS IVRANDVM DABITVR hoc est: iurabimus te indignum esse, cui iniuria fiat huiusmodi. 3 Aut separatim 'iusiurandum dabitur' et separatim 'te esse indignum iniuria hac'. 4 *Et* sic melius: uerba enim satisfaciunt, cum res colligitur in generalibus causis. nam saepe irae ac lites sunt iureiurando terminatae.

166 **12** INDIGNVM INIVRIA HAC comice 'indignum . . . indignis'.

167 **13** 1 ABI PRAE STRENVE aut 'abi prae' prior abi, praei, ut (*Andr. I 1, 144*) 'i prae, sequor', aut 'praestrenue',¹⁰ ut (*Verg. Aen. XI 213*) 'praediuitis urbe Latini'. 2 ABI PRAE STRENVE magna contemptio minarum lenonis, non respondeisse Aeschinum ad ea quae dixit. 3 CETERVM HOC NIHIL FACIS 'nihil' pro non. 4 Legitur et 'nihili'.

168 **14** AT ENIM NON SINAM 'enim' inceptiua particula apud ueteres fuit, sed et conuenit perturbato.

169 **15** 1 NIMIVM ISTVC ABISTI quasi ex contumacia lenonis appareat, quam multum abierit. 2 PROPTER HVNC iuxta hunc, ut Vergilius (*Geo. III 13—14*). 'templum de marmore ponam propter aquam'. 3 EM SIC VOLO mire comicus ex alterius uerbis quid faciat alter ostendit.

171 **17** 1 QVIN PVGNVS CONTINVO 'pugnus' a pugna dicitur. 2 An ab illo pugna? 3 PVGNVS CONTINVO id est uestigium litigantis.

172 **18** 1 ISTVC VOLO EXPERIRI expresse ostendit pauperioris loquacem contumaciam usque ad periculum caedis. 2 ISTVC VOLO EXPERIRI hoc illo dicente seruus lenonem uerberat. 3 EM SERVA nescias cui hoc dicat Aeschinus, utrum lenoni an seruo; sed seruo magis.

3 et om. C | te om. V || 4 et sic ex si corr. V² | enim om. V || 5 res om. CV¹ || 6 iure iurando sunt C || 9 abi 2. om. V || 10 praei aut V, pre aut C || 11 ut om. V || 12 STRENVE] hic repet. CV 'aut abi prae prior' = schol. 13, 1 | minarum (post lenonis) C, minarum (sser. inuitu) V || 14 facit C, (ante corr.) V | et nichili C, om. V || 15 AT ENIM] scholiasta legit in suo ENIM; cf. *Phorm.* V 8, 90 || 16 perturbatio C, -ioni dett. || 20 hem codd. || 22 <an> pugnus . . . <sit> dictus an . . . CONTINVO in mg. V² (= dett.) || 23 PVGNVS et id om. C || 28 Hem V, Huc C

- 173 **19** 1 GEMINABIT NISI CAVES hoc comminantis est, non iubentis ferire; sed quia longe stat Parmeno, 'gemina' putauit dictum. 2 *Et* GEMINABIT plagam. 3 GEMINABIT NISI CAVES non singularem pugnum et unum dabit, sed geminatos duplicatosque numero inferet. 4 EI MISERO 5 m. leno depulsatur.
- 174 **20** 1 NON INNVERAM conuenienter poeta audiorem maleficiendi inducit seruum, cum supra (*cf. ad v. 5*) dominum inuitum ostenderit cogi ad inferendam iniuriam. 2 IN ISTAM PARTEM POTIUS PECCATO ut uerberes non iussus 10 potius quam iussus non uerberes.
- 175 **21** 1 NVNC IAM duae partes istae sunt. 2 <I> NUNC IAM bene 'iam', quia sero et post plagas. 3 *Et* utrum hoc lenoni, ut abeat, an puellae, ut introeat, dicitur? sed faceti-
 uis, si lenoni intellegas dici, quasi hoc factum sit 15 quod uoluerit et quasi uenerit, ut uapulet. 4 *Et* IAM tarditatis incusatio est, ut Vergilius (*Aen. XII 179*) 'iam melior, iam diua parens'. 5 REGNUMNE AESCHINE inuidiosa moraliter exclamatio et ardentior ob plagas. 6 REGNUMNE AE. H. T. P. bene 'hic', id est Athenis, ubi 20 grauius crimen est dominari uelle. nam tyranni semper ibi oppressi sunt et maxime proxime.
- 176 **22** 1 SI POSSIDEREM ἡθικὴ ἐίρωνεια contemnentis inuidiam. 2 ORNATVS ESSES EX TVIS VIRTVTIBVS cito ostendit, quantum a se longe sit regnum, qui dixit ornari 25 potuisse hunc lenonem ex uirtutibus suis. 3 <EX TVIS

v. app. p. 491

1 caueas C || 3 <subaudiendum est (scr. m. 2 = dett.)> plagam V || 4 singulariter C || 5 geminatis CV | duplicatisque V | inferet om. C | hey C, hei V | MISERO m.] miseriam V, misero (in -ri corr.) at C || 6 depulsat C || 7 conuenienter om. V | audaciorem V || 8 seruum] Parmenonem ante maleficiendi C (dett.) || 9 cogit ostendit C || 12 IAM om. C || 16 et iam <etiam> V, et iam <est aut> C || 18 parens] precor Verg. || 19 ob] ad C || 20 h. ae. t. p. V || 21 dominare C || 22 sunt oppressi C | sunt — maxime in ras. V² | proxime (sic et cod. Huls.)] proximi in ras. V² (dett.) || 23 ἡθικὴ ἐίρωνεια M⁴ (Steph.), ***** CV || 24 ornatus ex tuis u. e. V || 25 diceret C (dett.) || 26 EX TVIS VIRTVTIBVS add. Steph.

VIRTUTIBVS) sic ueteres pro ironiam uirtutes pro flagitiis dicebant. Lucilius (*libr. inc. fr. 108 M.*) 'animo ac uirtutibus'.

- 177 **23** 1 QUID TIBI REI MECVM EST hoc quia uerberatus est dicit, ut quid tibi debeo?, non quia sibi nihil de- 5
beatur. 2 NIHIL facete, quia et ipse abstulit et nihil uult a se repeti. 3 QUID NOSTIN QVI SIEM proprie: sic enim dicit, qui nihil quicquam debet: non me nouit, non quod ignoretur, sed quod in iure non cernatur.
- 178 **24** SI ATTIGISSES FERRES I. plus dixit 'attigisses' quam 10
'tetigisses'; est enim multo minus quam tangere.
- 179 **25** 1 QVI TIBI MAGIS LICET haec non tam ratiocinatio est quam exclamatio per dolorem. 2 MEAM HABERE PRO QVA EGO A. D. 'meam' suffecerat, sed magna moralitate additum est ad uociferationem 'pro qua <ego> argentum 15
dedi'. simul etiam ostendit leno quid repetat. 3 QVI TIBI MAGIS LICET si mihi, inquit, non licet attingere tuam, cur tibi licet meam non tangere, sed habere?
4 Et HABERE utrum domi in consuetudine an cor-
rumpere hoc <est> stuprare intelligemus? 20
- 180 **26** ANTE AEDES NON FECISSE non erat, quod ad haec iuste responderet, et ideo sic respondet, ut 'conuicium' dicat, quod diuersum est.
- 181 **27** 1 LORIS LIBER lora apud ueteres laura diceban-
tur a lauro triumphorum, sub qua necesse erat captiuos 25

2 Lucilius — ac *in ras.* V² || 5 nihil sibi C || 6 NIHIL — ipse] sed quia ipse *in ras.* V² || 7 siem C (*dett.*), s. *** V; sim Ter. || 8 qui *dett.*, quia C, quod V | non 2. et 9 sed om. C || 10 FERRES I.] f. si. V, ferres C | *attigisses quam tetigisses V* (*dett.*), *attigisses C* || 11 minus multo V || 12 qvi] quia C || 13 est *post* exclamatio C || 14 EGO om. V | A. D. om. C || 16 etiam simul V | qvi] quid V, quia C || 17 LICET] sed C, tibi magis V || 18 tibi om. V¹ || 19 an Steph.: est C, ^{et} est (*sser. m. 2*) V || 20 hoc est W.: hoc C, an *in ras.* V² | intelligimus C || 23 diuersum Leo (*cf. Lact. Plac. ad Stat. Theb. II 417*): uerum *codd.* || 25 a laura *codd.*, *corr. Steph.* | triumphorum C, re cōformi V | necesse *cod. Cuiac.*, <mos> necesse C, ^{mos} necesse V (*mos dett.*)

uinciri ducique per pompam ideo, ut condicionis reminiscantur, loris caeduntur mancipia. 2 Nam mancipia dicuntur, quod manu capta sunt, serui quod seruati sunt, cum eos occidi oporteret iure belli. unde Vergilius sic inducit captium rogantem (*Aen. X 524—25*) 'per patrios m., p. s. s. I. t. p., h. a. s. n. p.'

183 29 1 HICINE LIBERTATEM Athenis scilicet. 2 O HOMINEM IMPVRVM sic ueteres impurum generaliter pro improbo ponebant, ut in eadem hac fabula (*III 3, 6*) 'persuasit ille impurus, sat scio'. 3 AEQVAM OMNIBVS quasi 10 dicat: ubi non est quomodo Aeschinus loquitur. 4 Et bene 'omnibus', <ut> ne lenones quidem uideantur excepti.

185 31 MITTE ISTA ATQVE AD REM REDI superbe adulescens non putat lenoni se esse purgandum. 'ad rem' autem ad negotium, de quo agitur, dicit. 15

186 32 1 QVAM REM quam abduxisti? res enim intellegitur pecunia uel id, pro quo pecunia danda est. 2 QVO REDEAM ad quam euertisti domum? quia 'fores effregit atque in aedes irruit alienas' (*I 2, 8—9*). 3 ID QVOD AD TE ATTINET quod tibi prodest et commodum est. 20

187 33 1 CVPIO ille 'uis' dixit, hic 'cupio'. 2 AEQVI MODO ALIQVID 'dicas' subauditur. 3 VAH LENO nomen sacrilegum, nomen iniustum: iniquitatem agitatur, iustitiae patrocinator! totum hoc εἰρωνικῶς pronuntiantum est.

188 34 LENO SVM figura συγχώρησις. 25

189 35 ORTA INIVRIA 'orta' coepta.

190 36 1 ILLVC QVAESO REDI QVO COEPISTI figurate, rectum enim erat, 'unde coepisti', nisi forte pronomen est modo

1 inducitur V || 2 Nam mancipia om. C || 3 sint C | reseruati C || 6 h. — p. om. C || 7 hinc C | scilicet athenis C || 8 impurum om. V || 11 quomodo Rabbow: quando codd. || 12 omnes V | ut add. ed. pr. | nec C || 13 istec C || 14 <maleficium (sser. m. 2 = dett.)> non V | lenoni se W.: lenonis codd. || 16 REM] redeam C | duxi C | intellegitur pecunia] uel pecunia dicitur C; recte? || 20 est om. C || 22 subauditur om. C || 24 hoc totum C | εἰρωνικῶς V², **** C || 25 συγχώρησις Steph.: enopitic V, ***** C || 27 enim rectum C || 28 forte <quo (sser. m. 2 = dett.)> V

accipiend
est dixit
191 37
quasi
dicitur
saepe a
male a
minib
IV 646
quaesit
192 38
maioris
amisi,
dictum.
potest
193 39
vela co
quo di
194 40
manu
tores
ipsa
libert
196 4
ducta
feri p
1
3 ma
obicit
cum C
tibus W
6 cedit
V² | 14
V² | 16
nici C |
se V,
etiam
in se V

accipiendum 'quo', ut sit: a quo. 2 *Et* bene memor est dixisse Aeschinum (*v. 31*) 'mitte ista atque ad rem redi'.

191 **37** 1 QVAE RES TIBI VERTAT MALE adicit contumeliam, quasi et hoc multum sit et inimicum. 2 Vertumnus dicitur deus, qui rebus ad opinata se uertentibus praeest. 5 saepe autem male cedit, quod bonum putatur, et hoc est male uertisse; ut ille gladius, qui muneri datus adminiculum fuit reginae pereuntis, de quo Vergilius (*Aen. IV 646—47*) 'ensemque recludit Dardanium, non hos quaesitum munus in usus'. 10

192 **38** 1 QUID SI TIBI EGO ILLAM NOLO VENDERE haec maioris sunt stomachi et ideo stultiora; nam quod iam amisit, uenditurum se negat. 2 *Et* 'quid si nolo' noue dictum. 3 *Et τῶ ἰδιωτισμῶ* 'quid si nolo cogis me?' potest autem dici: quid enim, si nolo? cogis me? 15

193 **39** 1 MINIME εἰρωνεία. 2 NAMQVE ID METVI εἰρωνεία contumacis et ridicula in eo, qui iam amisit id, de quo dicit se cogi non posse.

194 **40** NAM EGO LIBERALI ILLAM ordo est: liberali causa manu adsero. et sunt iuris uerba, a quibus etiam adser-20 tores dicuntur iudices alienae libertatis, ut et causa ipsa liberalis dicitur, quae actionem in se continet libertatis.

196 **42** 1 PRO SVPREME IVPPITER haec allocutio ad hoc inducta est, ut ex uerbis lenonis appareat, quam facile mitis 25 fieri possit et quiduis libenter accipere. 2 PRO SVPREME

1 quo ut *W.*: quod *CV*¹, ut *V*² (*dett.*) || 2 istec *V* || 3 MALE | *v. praef. vol. I p. XIV* | adicit *Steph.*: abicit *CV*¹, obicit *V*² (*dett.*) || 4 et inimicum *dett.*, in inimicum *V*, inimicum *C*; et iniquum? || 5 ad optata? *cf. IV 7, 10* | se uertentibus *Westerh.* (*cf. IV 7, 10*): reuertentibus (*renit-C*) *codd.* || 6 cedit *om. C* || 8 pereunti *Steph.* || 13 *Et*] est *CV*¹, est et *V*² || 14 τῶ ἰδιωτισμῶ *Steph.*: ***** *codd.* | coges *ex -is corr. V*² || 16 MINIME *om. V*¹ | yronia *V*, ***** *C* | yronia *V*, iponici *C* || 17 contumax *V* (*dett.*) | qui *W.*: quia *codd.* || 18 dixit se *V*, se dixit *C* || 19 est *om. V* || 20 manum *CV*¹ | a *om. C* | etiam *om. V*¹ || 21 ut] nam *V* (*dett.*) || 22 quae] et *C* | continet in se *V* || 25 apparet *C*

IUPPITER 'supremum' summum nunc dicit — *ab eo quod est superum et superius, fit supremum* —, ut Vergilius (*Aen. VII 220—21*) 'rex ipse Iouis de gente suprema: T. Ae. t. n. a. l. m.' etsi non abhorret a persona et plebei et lenonis et uim passi Iouem ipsum conuicio prosequi, 5 ut cotidie uidemus ab hominibus eius loci et ordinis fieri.

197 43 1 MINIME MIROR QVI INSANIRE OCCIPIVNT EX INIURIA sensus hic est: insanos fieri per iniuriam plerosque mirabar, sed iam non miror, postquam ego ipse per iniuriam, quam sum passus, insanire compellor adeo, ut exclamem 10 'pro Iuppiter!' 2 *Et* simul animaduerte uigilantem poetam, ubicumque in comoedia uocem tragicam extulerit, statim personam insanam dicere. sic et supra (*I 2, 31*) 'pro Iuppiter, tu homo adigis me ad insaniam!'

198 44 1 ME INVITO ABDUXIT MEAM honestiori personae 15 haec querela sufficeret 'abduxit meam', at leno bene addidit 'me inuito': nam abducuntur meretrices et cum uoluntate lenonum. 2 *Et* decora locutio per ἄλλειψιν 'me inuito abduxit <meam>': non enim addidit 'puellam' aut quid tale. 20

200 46 TANTIDEM EMPTAM POSTVLAT <S. T.> legitur 'tantidem emptam postulat sibi darier'.
unmetr.

199 45 1 HOMINI MISERO secundum illud Menandri †αιγοστηποιων τοι γοερπατοτον γρωνον οικητην λαβων. 2 HOMINI MISERO PLUS QVINGENTOS COLAPHOS contumeliosa caedes 25 'colaphos' et indigna lenoni, qui et 'infregit', ut illudens

1 summum *om. V* | dicitur *C* | ab eo *om. V* || 2 et et ut *om. C* || 4 T. — m. *om. C* | horret *in -es corr. V* || 5 iouem *V*, et *** uessem *C* | persequi *V (dett.)* || 6 ab omnibus et ordinibus *codd., corr. Steph.* || 7 qvi] quia *C* || 11 aduerte *V (dett.)* || 12 <ut> ubicumque *C (dett.)* | uocem *om. C* || 14 adiges *V* || 15 inuito <et eius> *C* | honestioris (*sic et C; corr. Steph.*) — meam *in mg. V*² || 16 at] sed *V (dett.)* || 18 locutio <est *add. m. 2 = dett.*> *V* | per eclipsim *C*, per elipsim *V*² || 19 meam *add. W.* || 21 legitur — postulat *om. C* | tandem *V, corr. dett.* || 22 darier *V*, datur *C* || 23 ΔΙΓΟCΤΗΠΟΙΩΝΤΟΙΓΟΕΡΠΙΔΤΟΤΟΝΓΡΩΝΟΝΟΙΚΕΤΗΝΛΔΒΩΝ *Lindenbr. (ex cod. Cuiac. ut vid.)*, ***** *CV*; ad v. 44 refert *Nencini* || 26 digna *C* | infregit] *subaud. ait*

hoc fecisse Aeschinus uideatur, cum sonitu se delectat. 'infregit' autem inlisit, infixit. 3 HOMINI MISERO PLUS QVINGENTOS COLAPHOS flebiliter pronuntiandum: hoc enim exprimitur incusare eum in alieno facto fortunam suam.

4 *Et* uide, quantum distet hoc ab illo, quod supra 5 dicebat (*v. 18*) 'ipsum istuc uolo experiri': hoc quia solus est, illud quia cum aduersario.

201 47 BENE PROMERVIT 'bene' multum; 'promeruit' adiuuit, profuit, cui contrarium est commeruit; nam mereri et promereri est praestare beneficium. Vergilius 10 (*Aen. VI 664*) 'quique sui memores alios f. m.' et (*Aen. IV 334—35*) 'numquam, regina, negabo promeritam'.

203 49 VBI ME DIXERO DARE TANTI recte dixit; ubi enim pactio intercesserit pretii, iam ereptionis actio sublata erit <et> pretium debebitur. 15

204 50 MOX CRAS REDI mire transit ad μιμητικόν.

205 51 1 ID QVOQVE POSSVM PATI ipsum 'mox, cras redi', id est moram. 2 QVAMQVAM INIVRIVM EST 'uendere, quod nolis' scilicet.

206 52 1 ID QVOD RES EST pro: id quod uerum est. noua 20 locutio. 2 QVANDO EVM QVAESTVM INCEPERIS ut in Andria (*I 1, 52*) 'dein quaestum occipit'.

207 53 MYSSITANDA patienda, consideranda cum silentio et ut in amatore putanda ac per hoc perferenda. mussi-

1 se delectat *C*, *cod. Cuiac.*, se colaphizatū <significat (*add. m. 2*)> *V* (*dett.*) || 2 infixit ^{ut sit sensus} (*sser. m. 2 = dett.*) *V* | plus ^{quam} (*sser. m. 2 = dett.*) *V* || 3 <et> flebiliter *V* || 4 incusare eum *W.*: incusat tum *C*, ut ^{tum} incuset (tum *sser.*, e *ex a corr. m. 2 = dett.*) *V* || 7 quia *om. V* || 8 promeruit annuit *V*, meruit aut iuuit *C*, *corr. ed. pr.* || 9 proficit *C* || 14 pactio *Steph.*: captio *codd.* | pretium (iam *om.*) *V* || 15 et *add. dett.* || 16 REDI mire] redimere *C*, redi *V* | mimeticon *V*, nuemeticon *C* || 17 PATI (*ante POSSVM C, dett.*)] ferre *Ter.*; fort. POSSVM <FERRE id est possum> pati. id ipsum *etc.* | ipsum *om. C* || 20 EST *om. V* | noua *Schoell.*: nobis *codd.*; bona *Steph.* || 21 inceperis *CV*¹, occeperis *V*² (*dett.*; sic et *Don. Hec. V 3, 42*) || 22 dehinc *C* || 24 in amatore] amatorie *V*

tare enim proprie dissimulandi causa tacere est, uel a muto uel ab M, quae <est> littera nimium pressae uocis ac paene nullius adeo, ut sola omnium, cum inter uocales inciderit, atteratur atque subsidat. hinc Vergilius (*Aen. XII 657*) 'mussat rex ipse Latinus'.

- 208 54 FRVSTRA EGOMET MECVM praeparationis genus ad accipiendas uiginti minas totius summa est disputationis.

2.

- 209 1 1 TACE EGOMET CONVENIAM IAM IPSVM in hac scaena actus est exemplum continens uitae auarorum, qui saepe in damnum ipsius auaritiae rationibus ruunt; simul etiam 10 duorum inter se nequam hominum spectanda quaedam uicissim et dolosa captio est. 2 TACE EGOMET CONVENIAM IAM IPSVM 'tace' si pro aduerbio est positum, omnibus dicitur, si pro uerbo, Ctesiphoni dicitur maxime sollicito et supplicanti omnibus ob metum patris. 'iam' autem 15 nunc non tardationis sed properationis est significatio.

- 210 2 1 BENE DICAT SECVM ESSE ACTVM recte additum, nam multa cupide accipimus, ita tamen, ut male nobiscum actum esse dicamus. 2 QUID ISTVC SANNIO EST illud supra post scaenam, hoc iam in proscaenio dicitur. 20

3 *Et* uide quam ingeniose Terentius, qui supra (*II 1, 30; 42*) ab Aeschino lenonis nomine facit Sannionem uocari, utpote ab homine arroganti et feroci ob aetatem ac negotium, at hunc blande circumuenientem honorificentius

1 est om. C | a V², om. CV¹ || 2 est hic add. W., post nullius sscr. V² || 3 nulli C || 5 mussitat codd. || 6 EGOMET — desperationis V² ut vid. | genus <est> V (dett.), q̄ritur C || 7 accipienda fugit minas C, accipiendas minas V (dett.); corr. Steph. | summa est W.: summae codd. | disputationis C, desperationis V (dett.); sic et Pith. in cod. Cuiacii legisse uideatur || 9 auare quia C || 10 ruunt in ras. V² || 11 spectandam C || 12 est om. V || 13 positum W.: post CV¹ || 14 <et> thes *** C || 16 nunc om. C | est ante sed C (dett.) || 17 <actum> esse actum C || 19 actum post dicamus C || 21 terentium CV¹ || 24 negotium <alienum> Hartman | at V | honorificentem C

foliis uisit A.
uelut Aeschino
Rieth Gr. 10, 648

inducit
qui in
nomine
dent
sophus
sum
quam
inquit
irata p
211 3 1
tum
tur init
oikovou
reddat
ralem;
212 4 1
certasse
prie,
'compa
tionie
Sannio
illi al
potius
actum
columni
2 2
Diotek
C | ari
dett.)
dico V,
cupit G
sonia V,
15 conce
ed. Cui
illa V
18 alias
nem V
bers C
utrum C

inducit cum lenone loqui et eum Sannionem uocare. fere qui in sordidis professionibus agunt, honorifice proprio nomine appellas, at <in> splendidis artibus constituti gaudent artis nomine nuncupari, ut imperator orator philosophus. sic et in Eunucho (III 2, 1) 'audire uocem uisa sum <modo> militis' apud se loquens meretrix, et postquam illum cominus uidet (III 2, 2) 'salue, mi Thraso' inquit, non 'salue, miles', quod erat durissimum, et mox irata personat (IV 7, 36) 'miles, nunc adeo edico tibi'.

211 3 1 NESICIO QUID CONCERTASSE CVM ERO argute positum 'nescio quid': uult enim ex illo audire, ut nanciscatur initium persuadendi, quod cupit. 2 CONCERTASSE *ὀκνοῦντα*: honorifice lenonem tractat, ut et placidum sibi reddat et ut faciat eum ad contemnendam pecuniam liberalem; nam honestas adimit auaritiam. 15

212 4 1 CERTATIONEM COMPARATAM quia ille 'concertasse' dixit, non 'caesum esse'. 2 COMPARATAM proprie, alias (*Heaut. III 1, 94*) constitutam. 3 Et 'comparatam' ad Syri dictum refert, qui ait concertationem fuisse pares faciens Aeschinum et lenonem. nam Sannio uult sibi deberi et pro eo quod uapulauit, quod illi abstulit Syrus dicendo eum non uerberatum esse sed potius certauisse. 4 Et proprie dixit 'certationem' ipsum actum; nam certamen est ipsa res, de qua certatur, uter columbam sagitta feriat, uter prior decurrat ad metas — 25

2 in *om. C* | nomine proprio appellat *C* || 3 at in *W.* (at *Dziatzko*): ac *C*, sed qui in *in ras. V*² (= *dett.*) | blandidis

C | artibus *dett.*, actibus *CV* | ^{sunt} constituti (*sscr. m. 2* = *dett.*) *V* || 4 <ut> orator <ut> *V* || 5 et *om. V* || 9 persona *C* | dico *V*, (*post tibi C* || 12 quod persuadendi *codd.*, *corr. W.* cupit *Goetz*: coepit *codd.*; suscepit *Steph.* | certasset *C* || 13 oeconomia *V*, icon-*C* | lenonem *Klotz*: nomen *codd.* || 14 eum faciat *C* || 16 concertationem *V* | *lac. in codd.*; ἐν δια δροῖν *Lindenbr. ex cod. Cuiac.* (ἐν διὰ δροῖν *adn. Pith.*), διασβεῖ *Steph.* | qui *C* | illa *V* || 17 dicitur *C* | non caesum] necessum *V* (*sim. dett.*) || 18 alias comparatam et constitutam ad *etc. C* || 19 certationem *V* || 20 parem *V*, partes *C*; *corr. Steph.* | fat**tis *C* || 21 debere *C* | uapulauit <et> *V* || 22 abstulit illi *C* || 24 uter *Steph.*: utrum *CV* || 25 columba *C* | uter *Steph.*: utrum *C*, ut *V*

nam sic Vergilius in Bucolicis (*Geo. II 530*) 'uelocis iaculi e. p. i. u.' —; at uero certatio ipse actus contentioque certantium est.

213 5 ILLE VERBERANDO VSQVE incerta distinctio est: uel 'uerberando usque' uel 'usque defessi'. et est 'usque' ad uerbum: significat enim aut diu aut multum.

214 6 1 TVA CVLPA potest et nominatiuus et septimus casus esse. si nominatiuus, deest 'est', si septimus, deest 'factum est'. 2 ADVLESCENTI MOREM GESTVM OPORTVIT ab aetate adiuuatur sententia, ideo 'adulescenti' dixit, non 10 'Aeschino'. 3 Et morem gerere proprie lenonis est et meretricis, unde et ipse sic respondet, ut non fugiens *καλέμαρον* dicat 'usque os praebui' (*v. 7*). 4 ADVLESCENTI MOREM GESTVM cum emphasi 'adulescenti' pronuntiandum, scilicet qui facile assensione caperetur. 15

215 7 1 QVI POTVI MELIUS subauditur 'morem gerere'. et hoc subtiliter leno, cum morem gerendum fuisse in meretricis pretio dixerit Syrus. 2 HODIE 'hodie' non tempus significat, sed iracundiam eloquentiam ac stomachum, ut Vergilius (*Aen. II 670*) 'numquam omnes hodie moriemur 20 inulti'. 3 AGE modo corripientis aduerbium est. 4 SCIS QVID LOQVAR argute, quia simulauerat leno non intellexisse quod dixerat seruus. 5 SCIS QVID LOQVAR legitur et 'si quid loquar'.

216 8 MAXIMVM INTERDV M EST LVCRVM bene additum et 'in loco' <et> 'interdum': non enim semper.

217 9 1 SI NVNC DE TVO IVRE CONCESSISSES ne diceret: non erat res mea, quam uenalem habui. 2 An 'de tuo iure'

1 nam] unde *V*² (*dett.*) || 3 certantium est] certant et ut et *C* || 4 uel *om. C* || 6 significat enim *W.*: significatiū *C*, significans *V* (*dett.*) || 8 est] et *C* || 10 ideo] uel *C* || 12 respondit *C* || 13 *καλέμαρον* *M*⁴ (*Steph.*), ***** *CV* | os <rei> praebuit *C* || 14 ephasi *C*, emphasi <est> *V*² || 15 facilis *V* | assentionem *C* || 18 HODIE] autem *V* || 19 iracundiam *codd.*, *corr. ed. pr.* | e loquacia *V* || 22 leno non *V* (*dett.*), lenoni *C* || 23 seruus] *syrus V* | legitur et <sic sed (et *C*) scis quid loquar legitur et> *codd.* || 25 interdum lucrum est *V*, introducit lucrum *C* || 26 locum *C* | et *add. Steph.*

de lenonia durtia, ut alibi (*Phorm. III 2, 48*) 'meo iure utar, ut potior sit, qui prior ad dandum est'?

219 **11** 1 NE NON TIBI ISTVC FAENERARET faeneratum est cum lucro redditum et multiplicatum. 'faeneraret' ergo non Aeschinus sed ipsa res, in qua faeneratio. 2 EGO 5 SPEM PRETIO NON EMO *ἀντινοία* contra (v. 8) 'pecuniam in loco negligere maximum interdum est lucrum'.

220 **12** 1 NVMQVAM REM FACIES quia quidquid agit leno ad lucrum refert, lucri genus dicit esse Syrus †sic a lenone, quemadmodum ipse persuadet. 2 *Et* nota 'rem' 10 et litem et negotium meretricis et patrimonium et omnem pecuniam nominari. 3 NVMQVAM REM FACIES secundum personam suam et lenonis Syrus adhortatus est hominem ad lucrum excitans, non ad honestatem, 4 NESCS IN-ESCARE HOMINES SANNIO *μεταφορά* ab aucupibus, qui auibus capiendis offundunt cibum. 15

221 **13** CREDO ISTVC MELIVS ESSE uide comicum errorem utriusque personae, et callidi lenonis et captiosissimi famuli.

223 **15** 1 AGE nunc uerbum est significans 'dic', quod iam 20 prope est, ut consentiat persuadenti. 2 TVVM ANIMVM id est liberalem. 3 QVASI IAM VSQVAM TIBI SENSUS est:

1 meo iure] mea lege *Ter.* || 2 est] sit *C* (*dett.*) || 3 istuc tibi *C* || 4 est *V*², et *C* | *redditum et V*, reddet uel *C* || 5 Aeschinus post res *C* | in qua foeneratio est (*sscr. m. 2 = dett.*) *V*, ipsa feneratio *C*, *cod. Cuiac.* || 6 *ἀντινοία M*⁴, amphibonomia *C*, ***** *V*; *ἀντινοία Steph.* || 8 facias *V* | quia quicquid *cod. Cuiac.*, qui aliquid *C*, quidquid *V* (*dett.*) || 9 <si> syrus *V* | sic a lenone *C* (*cod. Cuiac.*; *dett.*), sic ad lenonem *V*; <si agatur> sic a. l. *Goetz* || 10 persuadet *om. C*, *cod. Cuiac.* || 11 et 3. *om. C* || 13 suam et lenonis *C*, *cod. Cuiac.*, *serui lenonem V* (*dett.*) | hortatur (*om. est V* | hominem] eum ipsum in *ras. V*² (*dett.*) || 15 *metaphora V*² (*dett.*), ***** *C* || 17 esse melius *C* | errorem (*post utriusque V*)] morem *Bentley*; at *cf. II 2, 1* || 18 lenonis callidi *V* || 19 famuli *C*, *cod. Cuiac.*, *serui V* (*dett.*) || 20 uerbum — dic in *ras. V*² | est *om. C* | quod] quia *V* (*dett.*) || 22 id est *C*, *cod. Cuiac.*, *deest in ras. V*² (*dett.*)

quasi <in> numero aliquo ducas et in aliqua aestimatione constituas et non, si uelis, penitus contemnas uiginti minas, dum modo huic obsequaris. 4 †QVASI IAM VSQVAM TIBI SINT† <non> 'profecturum' dixit sed iam 'proficisci', et ne neget, non ab uno id audiri, sed 'aiunt' inquit. 5

224 16 PRAETEREA AVTEM ἀργαῖσμός figura, nam ueteres libenter coniunctiones multiplicabant.

225 17 1 COEMISSE HINC QVAE ILLVC nusquam hoc ostendit alias Terentius, sed ex confessione lenonis apparet uera haec esse omnia. 2 Et mira uarietas: 'proficisci' 'coemisse' 'conductam', ne diceret: proficisci .. coemere .. conducere. 3 <Et> nauem conductam esse addidit, ut dilationem res habere non possit. 4 HOC SCIO ANIMVS TIBI PENDET 'hoc' et correpte legi potest, ut articulus demonstratiuus sit, et producte, ut significet aut <ad> 15 hanc rem aut ad hunc locum, id est Cyprum.

226 18 1 VBI ILLINC SPERO REDIERIS ex spe sua uult Syrus ostendere, quid leno debeat sperare, id est non se accepturum modo. 2 TAMEN HOC AGES exiges debitum; nam hoc agere dicimus eum, qui instat negotio suo. 20

227 19 NVSQVAM PEDEM quia exclamatio est, per apiosio- pesim non completur.

228 20 1 INIECI SCRVPVLVM HOMINI hoc leno non audit:

1 in numero (Steph.)] numeros aut C, inuenires ut in ras. V² | dicas et in aliis existimatione C || 2 si non C | penitus om. V || 3 huic modo C | obsequaris cod. Cuiac., obsequare (-ris C) uelis (ex varia lect. uel is natum) rell. | QVASI — SINT] schol. pert. ad TE AIUNT PROFICISCI CYPRVM || 4 non] et eum non in mg. V² (dett.), uel ð C || 5 ne] re V, om. C | id audiri W.: ibi audire C, dicit (sic dett.) ubi audire V || 6 archaismos^{est} V² (dett.), ***** C | figura V || 9 si C | appareat V || 10 haec post omnia C || 11 ne diceret post coemere C || 12 Et add. dett. | esse] nauem in ras. V² (dett.) || 13 ut in ras. V², ne C | res V², rei C || 15 demonstratiuus V, huius demonstrat C | ad add. Kauer || 16 hac re C | Cyprum] *** C || 19 tum///// haec ages^{hoc est} (sscr. m. 2) V | exiges] extrahes C || 20 haec V || 21 <oratio> per — completur V² (dett.) || 23 hoc (in mg. al. hunc) C, hunc V

simul enim dicitur, cum ille clamat, et ideo simul legi non potest. 2 *Et* hic ostendit Syrus, quo consilio haec locutus sit.

230 22 QVAE PORTO CYPRVM <in> hanc insulam portat uel quod Veneri sacrata sit, ut Horatius (*c. I 3, 1*) 'sic te diua 5 potens Cypri', uel quod mercatus in ea sit, ut idem (*c. I 1, 13—14*) 'numquam dimoueas, ut trabe Cypria Myrtoum pauidus nauta secet mare'.

228 20 3 ILLVD VIDE 'uide' τῷ ιδιωτισμῷ dixit.

229 21 1 VT IN IPSO ARTICVLO OPPRESSIT μεταφορά per-10 seuerans a scrupulo, id est lapillo, qui nos in calceo latens plerumque laedit. 2 *Et* OPPRESSIT uel Aeschinus uel res ipsa, quam subicit, id est quod ait 'emptae mulieres complures' etc. 3 <EMPTAE MVLIERES COMPLYRES ET> ITEM HINC ALIA in lenonis mercibus ἐξοχή 'mulieres'. et 15 est σύλληψις: 'emptae' et 'empta'.

231 23 1 NISI EO AD MERCATVM 'eo' aduerbium est loci, id est Cyprum. mercatus autem locum tempusque significat. 2 DAMNVN MAXIMVM EST quia adhuc damnum in in pretio mulieris est. 20

232 24 1 NVNC SI HOC OMITTO quod damnum est, sed leuiter. 'hoc' autem dicit negotium cum Aeschino. 2 ACTVM AGAM prouerbium, id est: nihil agam. quod enim in iure semel iudicatum fuerit, rescindi et iterum agi non potest. sic in Phormione (*II 3, 72*) 'actum aiunt ne agas'. 25

233 25 1 NIHIL EST noue 'nihil est' pro: nulla spes est. 2 REFRIXERIT pro 'refrigescet'.

2 hic V | quod *codd.*, *corr. Steph.* || 4 in *add. Goetz* | portat *Goetz*: ποταρ C, dictam *in ras.* V² (*dett.*) || 5 ut *om. C* || 6 sit in ea C || 9 τῷ ιδιωτισμῷ *Steph.*: ***** *codd.* | <ubi> dixit C, dicit V || 10 metaphora V (*dett.*), ***** C || 11 ab V || 12 *Et* opprimit *codd.* || 13 ipsa res C || 14 etc. *om. V* | EMPTAE — ET *add. W.* || 15 ἐξοχή *Steph.*: **** *codd.* | mulieres et est W.: mulier uestes (-is et est V) CV || 16 silempsis V (*dett.*), **** C | <legitur (*add. m. 2 = dett.*)> emptae V || 17 <nunc> est V || 19 adhuc] hoc C | mulieris impretio C || 21 omittam V || 27 refrigescit *codd.*, *corr. W.*; *cf. Andr. II 3, 7; Phorm. III 2, 31*

- 234 **26** VT SIT SATIVS PERDERE per ὑπερβολήν hoc accipe, nam non conuenit personae lenoniae damna contemnere.
- 235 **27** 1 NVNC MANERE dum non nauigo. 2 TVM PERSEQUI cum rediero.
- 236 **28** 1 IAMNE ENVMERASTI fingit Syrus se non intellegere, quid apud se ipsum leno locutus sit. adeo illi aliud <ait>, atque ille secum disputauerat. 2 ID QVOD AD TE REDITVRVM PVTES hoc dicto significat tantum illum accepturum, quantum ille dederat in puella. nam hoc ad nos redit, quod a nobis abierit. 3 Et dicendo 'rediturum' ostendit super uiginti minas nihil illum sperare oportere. sic enim <supra> (II 1, 37) 'minis uiginti tu illam emisti, quae res tibi uertat male: <a. t. d.>'. 5
- 237 **29** 1 HOCINE ILLO DIGNVM EST huiusmodi comploratio summam desperationem lenonis ostendit. 2 HOCINE INCIPERE <AE.> 'incipere' quasi de magno facinore dixit, ut in Heautontimorumenon (III 3, 39) 'uide, quod inceptet facinus'. 'Aeschinum' autem cum laudatione dixit, quasi quem non deceat male facere. 3 Et uide, quam omnia experiatur impotens ac miser ob recuperandam rem suam. 20
- 238 **30** 1 VT HANC MIHI ERIPERE POSTVLET non dicit quam, quia de illa sermo est. 2 POSTVLET uelit aut speret. Cicero (in Catil. I 9, 22) 'ut temporibus rei publicae cedat, non est postulandum', hoc est cupiendum aut expectandum. 3 Ἐν ἤθει 'eripere postulet' dixit, non 'eripuerit', tamquam adhuc non fecerit. et sic loquuntur, qui nolunt circa se perseuerare iniuriam. 25

1 per om. V | yperbole (ip- C) codd. | hoc ex hic corr. V || 2 non om. C | lenonicae V, lenonie (ante persone) C || 3 NVNC] hic (in ras. V²) codd. | prosequi C, (ante corr.) V || 4 cum dett.: dum C, tum dum V || 5 non se C || 6 quod codd., corr. Steph. | ideo Steph. || 7 ait (quam pro atque) dett. | disputa- uerit codd., corr. Westerh. || 8 ille om. C || 11 xx^{ti} decem C, decem V || 12 supra add. V² (dett.) || 13 a. t. d. add. Schoell || 15 HOCINE INCIPERE AE.] Hocce incip. C, en V || 16 quasi incipere C || 20 potens CV¹, corr. V² (dett.) | ob] ad V || 21 dicit quam Westerh.: de qua CV || 23 cedat C, det V; cedas Cic. || 24 est 1. om. C || 25 ἐν τῷ ἤθει Steph.: **** codd. | dicit C | eripuit V || 27 uolunt CV, corr. dett.

239 31
dixit
tarle
uer
multis
dere
4
SI SAT
magnum
240 32
paratio
241 33
leya.
sione
242 34
sed id
bat.
RADET
MIHI
est
dicit
uide
243
'nec
244 35
I
metha
fians
deria
8 dicit
dett. |
(pro di
Poc. o
17 alim
bei cod
pretium
est] quo
35 in o
rerum

239 **31** 1 LABASCIT hoc presse dicitur. 2 *Et* proprie dixit 'labascit', ut et suam instantiam et cunctationem tarde incipientis consentire monstraret. nam inchoatium uerbum est, μεταφορῶν ab arbore †significans facta, quae multis succisa ictibus ferri tandem incipit in casum pendere ruinamque minare. 3 VNVM HOC HABEO hoc clare. 5

4 *Et* subaudiendum 'quod dicam' uel 'dicere'. 5 VIDE SI SATIS PLACET non 'placet' dixit sed 'satis placet' ueluti magnum consilium praebiturus.

240 **32** POTIUS QVAM VENIAS IN PERICVLVM oratoria comparatione peiorum dicit hoc esse, quod suggerit, eligendum. 10

241 **33** 1 DIUIDVVM FACE hoc est diuide: figura μακρολογία. 2 Diuiduum a diuisione, dimidium a dimensione dicimus.

242 **34** 1 MINAS DECEM scit illum uiginti posse accipere, 15 sed idcirco sic agit, ut optet leno, quod paulo ante nolebat. 2 *Et* ALICVNDE dictum est non habentis. 3 CORRADET ALICVNDE nam nec ipsae in promptu sunt. 4 EI MIHI ETIAM DE SORTE NVNC VENIO IN DVBIVM MISER SORS est summa, cui extrinsecus acquiritur faenus. ergo sortem 20 dicit pretium, quo empti est, id est uiginti minas. 5 *Et* uide illum damno exclamare quam iniuria.

243 **35** NVNC VENIO IN DVBIVM in periculum. Vergilius (?) 'nec tibi de sorte in d. c.'

244 **36** 1 OMNES DENTES LABEFECIT iniuria lenoni tunc 25

1 et proprie dicitur *C*, om. *V*; dixit *Westerh.* || 4 μεταφορῶν *W.*: methaphora *V* (et est m. dett.), om. *C* | ab om. *C* | significans *C*, siccante *V* (dett.); se inclinante? || 5 pendere] ponderis *C* || 6 minare *C*, nutare *V*, cod. *Cuiacii* || 7 quid *V* || 8 dicit *C* || 10 oratoria *V* || 11 priorum *C*, (ex corr.) *V*², corr. dett. || 12 macrologia *V* (dett.), **** *C* || 13 a — diuidium (pro dim-) in *mg.* *V*² | ad dimensionem *V*; a dimidione *Lact. Plac. ad Stat. Theb. VII 645* (cod. *Monac.*) || 16 sic om. *C* || 17 aliunde *CV*¹; sic et *infra C* || 18 ipsa *C*, (ante corr.) *V* | hei *codd.* || 19 miser in dubium *C* || 20 exquiritur *C* || 21 dicit pretium *W.*: de pretio (de *add.* *V*) *CV*; dicit de pr. dett. | id est] quod *C* | minis *V* || 22 damno ^{potius} (sser. m. 2 = dett.) *V* || 23 in om. *C* || 24 nec (ne *C*) — c.] *Lucan. V 692* 'sors ultima rerum in dubios casus' etc. *subesse suspicatur Schoell*

dolet, cum adiuncta damno est, 'accipienda et mussitanda' (II 1, 53), cum in quaestu uidetur. ideo enumeratis contumeliis adicit (v. 38) 'etiam insuper defraudat?'

2 *Et* uide, ut eadem quae supra, sed ardentius et cum auxesi repetat. sic et Vergilius in maius repetit, quod 5 non semel dicit.

245 37 COLAPHIS TVBER EST TOTVM CAPVT 'tuber' cibi genus est collectum ex tumentibus et quasi praegnantibus harenis. plus autem hic quam supra dixit (II 1, 45) 'plus quingentos colaphos infregit mihi'.

246 38 1 ETIAM INSVPER DEFRAVDAT *ἀνῆξις* apta lenoni auaro, nam honestior persona non hunc ordinem faceret. 2 DEFRAVDET fraude decipiat. 3 NVSQVAM ABEO hoc dictum uim habet comminationis, nisi illud cum contemptu susceperit Syrus. 4 VT LIBET negligenter seruus re- 15 spondet, ut rogetur a lenone.

247 39 1 NVMQVID VIS QVIN ABEAM haec est plena oratio, nam 'numquid' 'uis' desiderat supplementum. et hoc uti dicto descendentes solent. 2 QVIN quare non significat.

3 IMMO HERCLE HOC QVAESO SYRE VTVT HAEC SVNT 20 ipse sibi satisfacit, — 'utut' enim quoquo modo significat — diuerticulum ad preces faciens.

248 40 POTIVS QVAM LITES SEQVAR quia dixerat Aeschinus (II 1, 41) 'nunc uide utrum uis: argentum accipere an causam meditari tuam'.

249 41 1 MEVM MIHI REDDAT sortem, de qua supra sola recusabat. 2 *Et* oratorie: non enim 'quanto emi' sed inuidiose 'meum mihi reddat'. 3 SALTEM τὸ ἔρχατον.

2 in — uidetur] quaestum occeperis V (sim. dett.) || 3 adicit] additur V || 4 supra <dixit repetat (in mg. add. m. 2 = dett.)> V || 5 auxesin C, (ante corr.) V | repetant C, reputat V | sic et 6 non om. C || 8 peregrinantibus codd., corr. ed. pr. || 9 plus <quam> CV² || 10 mihi] hic uero colaphis tuber est totum caput in mg. add. V² (= dett.) || 11 insuper etiam V | auxesis <hic> V, **** C || 14 uim habet comm-] est comminantis V || 15 respondet seruus C || 19 solent om. C || 20 hoc] haec C | SYRE om. C || 26 de om. V | quam et solam V (dett.) || 28 τὸ ἔρχατον cod. Vat. Reg. 1673 (Steph.): τὸ ecaron V, **** C

natum est autem 'saltem' a captiuus, qui nihil aliud praeter salutem a uictore petant.

250 42 SCIO TE NON VSVM ANTEHAC AMICITIA MEA figura ἀξιοπιστία, per quam ostendit fideliter se promittere, quod promittit. Vergilius (*Aen. III 602*) 'scio me D. e c. u.' 5

251 43 1 MEMOREM ME DICES figurate inducta promissio praemiorum. 2 *Et* bene utrumque, nam non continuo qui memor etiam gratus est. 3 Memor est, qui apud se meminit, gratus qui meruit hoc uocari, dum uicem reddit; nam multi memores, ingrati tamen. 4 SEDVLO 10 FACIAM sic promittit, ut nihil interesse sua credatur. 5 SEDVLO de industria, sine dolo.

252 44 1 SED CTESIPHONEM VIDEO LAETVS EST DE AMICA aduentus in proscaenio personarum cum consulto consilio fingantur a poeta, tamquam superueniunt aliis rebus in 15 medio positis, quae ipsarum interuentu finiuntur. mire tamen, quod quasi ex argumento futuri actus sui, antequam loqui incipiant, describuntur. 2 LAETVS EST DE AMICA hoc lentius et submisse.

253 45 1 QUID QVOD TE ORO deest 'agis' et 'ego'. 2 QVOD 20 TE ORO aut si quid aut propter quod intellegamus, <ut sit>: quid mihi respondes de eo propter quod te oro? <aut: si quid te oro?> 3 *Et* quam bene fastidiosum lenonem facit Syrus, ut optans ille desperando accipiat uiginti minas! nam et supra non intendenti dicit totiens 25 in uno sensu 'Syre' (*v. 39, 41*). 4 DE AMICA potest hoc et interrogatiue pronuntiari.

1 est *om. C* || 3 non te *C* || 4 ἀξιοπιστία Steph.: *****
CV | se fideliter *C* || 9 hoc <nomine> Steph. || 10 <sunt> memores
dett. || 11 suum interesse *C* || 14 aduentus Steph.: ademptus *C*,

cum
apparatus *V* (dett.) | in consulto *C* || 15 fingatur *C* | superueniant *V*
(dett.) || 16 ipsorum (*ante corr.*) *V*, ipso *C* || 17 quasi *om. V* || 18 in-
cipiant loqui *C* | describantur (*a ex u corr.*) *V* || 20 agis deest
C | et <deest> *V* || 21 aut *I.* — 22 quod te oro *om. C* || 22 ut sit
add. dett. | non respondes (*sscr. m. 2 = dett.*) *V* || 23 aut — oro
add. dett. | *Et* — lenonem in *ras. V* 2 || 27 hoc *om. V*

3.

- 254 1 1 ABS QVIVIS HOMINE CVM EST OPVS BENEFICIVM ACCI-
PERE GAVDEAS in hac scaena gratiarum actio est ex per-
sona et eius qui praestitit et eius cui praestitum est et
ex ipsius praestiti quantitate. nam omne quod geritur, aut
in rebus est aut in personis aut in attributis eorum. 5
2 ABS QVIVIS HOMINE bene sic coepit dicturus 'o frater
frater'. 3 *Et* 'qui' secundum regulam dixit, quia dicimus
quibus. ceterum a quo quis facit et non quibus.
4 *Et* incerta distinctio est: uel 'cum opus est beneficium
accipere' <uel 'cum opus est beneficium'>, hoc uetuste, 10
illud communiter.
- 255 2 1 ID DEMVM IUVAT ostendit plus esse quod iuvat
quam gaudium. 2 IS BENE FACIT 'bene' subaudiendum
est bis numero.
- 256 3 1 O FRATER FRATER — *Vergilius (Aen. X 600)* 'et 15
fratrem ne desere, frater'. — unum relatum ad appella-
tionem, alterum ad laudem. et subdistinguendum, ut ui-
deatur quaesisse quid ultra diceret et plus inuenire non
potuisse quam 'frater'. 2 QUID EGO NVNC 'quid' propter
quid. et 'nunc' τῷ ἰδιωτισμῷ additum de superfluo, ut 20
(*Verg. Aen. IV 265—66*) 'tu nunc C. a. f. l.' 3 QUID
EGO NVNC TE quia laus genus causae est, quod non ad-
hibetur nisi dubiae rei. 4 *Et* QUID EGO NVNC TE LAVDEM
distinguendum. 'quid' autem propter quid.
- 257 4 1 NVMQVAM deest 'quod', ut sit: quod numquam. 25
2 <NVMQVAM> ITA MAGNIFICE QVICQVAM DICAM duplex causa

2 ex — qui (om. et I.) in ras. V² || 3 cui] qui C ||
4 praestiti *Schoell*: praemii *codd.* || 5 tributis *codd.*, corr.
Steph. || 7 <a> quibus C || 9 est om. C | cum *Steph.*: quod
codd. || 10 uel — beneficium *add. Steph.* | uetuste *W.*: uetus
est et *codd.* || 14 est om. V | <in> numero V || 16 relatum
om. C || 17 et] eius C || 19 fratres C | propter *ed. pr.*: pro
codd. || 20 quod CV² | τῷ ἰδιωτισμῷ *Steph.*: te (in ras. V²)
**** CV || 22 te in ras. V², certe C || 24 propter *W.*: pro
(per C) ut *codd.* || 25 deest — numquam om. V¹ | ut sit quod
om. C || 26 NVMQVAM *add. W.* | QVICQVAM DICAM om. C

est omittendae laudis: si res aut nimium mala est aut
nimium bona. 3 ID VIRTUS QVIN SVPERET TVA bona
περίφρασις: 'uirtus tua' potius quam 'tu'.

258 5 ITAQUE VNAM HANC REM ME HABERE 'itaque' et sub-
iunctium potest esse correpta media syllaba, et praepo- 5
sitiuum producta eadem syllaba, ut sit itaque.

259 6 1 FRATREM noue dixit 'unam rem' 'fratrem'. —
2 Sed ego puto 'fratrem' non subdistingendum sed legen-
dum contexte usque ad 'principem'. nam si distinxeris
'fratrem', bis erit 'arbitror' subaudiendum, et supra et 10
infra. quod si 'fratrem' inferioribus iunxeris, et cum ad-
miratione pronuntiabitur et subaudiatur 'quam mihi'. —
hanc sane locutionem scire debemus propter personam
elaboratam. nam et nimium gaudet et rusticus adulescens
est, qui conatur laudare Aeschinum titubans ac paene bal- 15
butiens. 3 HOMINEM NEMINEM noue auribus nostris, sed
ueterum consuetudine locutus est. nam cum 'neminem'
<ne> hominem significet, quid opus fuit dicere 'hominem
neminem'? 4 Sed, ut diximus (cf. schol. 3), figura est
ἀρχαϊσμός. 20

260 7 1 O CTESIPHO mire coepit gaudium significans 'o
Ctesipho'. 2 <O CTESIPHO> O SYRE ille ut gaudens, hic
ut qui non praeuiderit 'o' dicit. 3 SYRE AESCHINVS
VBI EST bene de illo statim, cui agebat gratias. 4 ELLVM
ecce illum. — 5 <ELLVM> uel pronomen est uel aduerbium 25
demonstrantis. — <alii> 'ellum' interrogatiue legunt, ut sit:

1 est om. C || 2 TVA om. C || 3 perifrasis V², **** C ||
4 et om. C || 5 propositiuum C || 7 FRATREM om. C | dixit noue
C || 9 principium codd., corr. Steph. || 10 frater V || 14 elabo-
ratam <sic dictam (sscr. m. 2 = dett.)> V | et om. CV¹ ||
15 laudare conatur C | <quasi (sscr. m. 2 = dett.)> titubans
V | ac] et V || 16 homini C || 18 ne add. W. (cf. Euen. III
5, 1 et Charis. 96, 15) || 20 archaismos V, ***** C || 21 o
thesipho <o> in ras. V², eclipsis o C || 22 o CTESIPHO add. W. |
ille ut gaudens V¹ (Lindenbr.): uel hic ut praeuidens sscr. V²
(= D), ille ut prouides C | hic in ras. V² | ut qui] iniqui C ||
23 praeuiderit D, praeuiderat (prou- C) CV | o om. C || 24 gratiam
<sed> C || 25 ELLVM add. W. | uel 1. om. C || 26 alii (Steph.)
ellum Schoell: uel C, dum V, aut dett. | sit om. V

ellum dicis? te expectat domi; ut sit 'ellum' pronomen, id est illum. nam et illum et ellum et ollum ueteres dixerunt. 6 DOMI aduerbium est in loco. 7 HEM interiectio est laetantis.

261 8 1 FESTIUM CAPUT huic contrarius sensus est 'ridiculum caput' (*Andr. II 2, 34*). alii putant 'festiuum caput' non Aeschini intellegendum, sed orationis, quam habet Ctesipho agens gratias fratri. ita in Eunuchō (*III 2, 4—5*) 'quam uenuste quod dedit principium adueniens!' quod si est, et 'nihil potest supra' (*v. 11*) <supra> hanc laudationem, non supra hoc factum erit accipiendum.

2 Sed male; nam 'caput' Aeschini dicit, hoc est ipsum Aeschinum, ut in toto pars sit per *συνεδοχῆν*, in qua figura ea pars pro toto ponenda est, quae aut eminet ex toto aut maioris pretii est ad id quod agitur. ceterum quod ipsum seruatum auctoribus bonis sit, si exempla *συνεδοχῆς* penitus consideraris, inuenies. 3 ILLIUS OPERA dicendo 'opera' et corporeum laborem Aeschini ostendit et religionem: corporeum laborem, ut (*Verg. Aen. VI 331—32*) 'hunc mihi da proprium, uirgo sata Nocte, laborem, hanc operam', religionem, ut (*Verg. Geo. I 338—39*) 'annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis'.

4 QUID SIT deest 'quaeris'; sed admirantis magis quam interrogantis aduerbium est. 5 ILLIUS OPERA NVNC VIVO o miram amplificationem beneficii! non dixit 'illius opera

1 dicis] diu V || 2 id est] uel C | nam om. V | et ollum om. V¹ | ueteres] auctores C || 3 est om. V || 4 est om. V || 5 huic — 6 caput om. V¹ | est om. C || 8 ita in eunuchō in ras. V² (*dett.*), ita e contrario C, *cod. Cuiac.* || 9 adueniens om. V || 10 super C | supra *add. W.* || 11 super C, supra V | fuerit C, *cod. Cuiac.* || 12 dicit hoc est W.: de hoc est et C, id est *cod. Cuiac.*, intelligo in ras. V² (= *dett.*) || 13 per synodochen V² (*dett.*), om. CV¹ || 14 ea *Rabbow:* et *codd.* | ponendum C || 15 est ad] et est C || 16 <si> seruatum V (*dett.*) | sit V | si om. C | exemplum C || 17 synodoches V² (*dett.*), ***** CV¹ | considerari siñ uenies C, considerare ^{studes} si^o inuenies (*sser. m. 2 = dett.*) V || 20 uirgo om CV¹ || 21 <hanc> religionem CV || 24 est ante 23 admirantis C

amicam habeo', sed, quod satis graue et satis amatorium, 'illius opera' inquit 'nunc uiuo'.

262 9 1 QVIN OMNIA admiratiue additum 'quin' et sic pronuntiandum. 2 QVIN τὸ πλήρες 'quine'.

263 10 1 MALEDICTA FAMAM aut Sannionis aut Demeae 5 'maledicta', 'famam' populi. nam si aliter acceperis, idem uidebitur 'maledicta' et malam 'famam'.

262 9 3 PRAE MEO COMMODO id est: mei commodi comparatione. et in Eunucho (II 2, 8) 'hic ego illum contempsi prae me', id est mei comparatione. 10

263 10 2 MEVM LABOREM ET PECCATVM de rapienda meretrice et de amanda. 3 MALEDICTVM FAMAM cum dixisset 'omnia', intulit duo tantum 'maledictum' et 'famam', ut (Verg. Aen. IV 558) 'omnia Mercurio similis uocemque c.', ut sit defectus quidam intellegendus ex affectu gratias 15 agentis. 4 IN SE TRANSTVLIT pulchra παρασκευή, qua erratura est Sostrata circa Aeschinum, quemadmodum iam errauit Demea, quod credit ab illo amari meretricem.

264 11 1 NIHIL POTE SVpra ἔλλειψις per admirationem: subauditur 'esse' uel 'dici'. 2 Et POTE pro potis, ut 20 mage pro magis τῷ ἐρχαίσιμῳ. 3 QVIDNAM FORES CREPIT 'crepuit' acere sonuit, unde decrepiti dicti sunt clamosi senes. 'fores' singularis numeri casus nominatiuus.

1 amicam Steph.: uitam C, uitam V | quod <est> C || 2 inquit om. C || 3 quin omnia V (dett.), qui non iam C | quin ex qui corr. V² || 4 τὸ πλήρες quine W. (cf. Phorm. I 4, 17; II 1, 60): **** h. p. c. q̄ neque C, to parelcon usque maledictum famam V (= dett.) || 5 maledictam C, (in -um corr.) V | Sannionis Schoell; micionis C, mitionis V; lenonis Steph. || 6 fama CV | <autem (sscr. m. 2)> populi V || 7 maledictum V, (ante uidebitur) C || 8 id est om. V¹ || 9 et] ut ed. pr. | illum om. C || 11 laborem C, amorem V (dett.); cf. Non. 305, 29 et Kauer, Stud. Vindob. XX 264 adn. 2 || 12 FAMAM] et peccatum codd. || 13 tantum om. V || 15 quidam V | et affectus C || 16 pulchra] plurimum C | παρασκευή Steph.: **** C, om. V || 17 erratum C || 18 <circa> demeam V | credat V || 19 <ut> supra C | ellipsis V, ecl- C || 20 subauditur C, -tum V || 21 τῷ ἐρχαίσιμῳ Steph.: ***** C, om. V || 22 ac resonuit (-nauit V) codd., corr. Schoell || 23 nominatiui CV, corr. W.

4 MANE MANE gaudentis hoc dictum est, non opperiri iubentis.

4.

265 1 1 VBI EST ILLE SACRILEGVS mire Aeschinus seruat aduersus lenonem superbiam, qua ostenditur tanto esse alienior animo ab amoribus meretricis, quanto audacior in lenonem. 2 MEN QVAERIT NVM QVIDNAM EFFERT sperat leno aliquid se accepturum propter conuicium, ut alibi (II 1, 37—38) 'minis uiginti tu illam emisti, quae res tibi uertat male: argenti tantum dabitur'. 3 Et uide quanti faciat leno prae lucro iniuriam: sacrilegi nomine se significari non solum non dolet, sed etiam cupit. oportet autem 'men quaerit' cum quadam gesticulatione et subsaltatione pronuntiari sperantis lenonis ad hoc se quaeri, ut accipiat. 4 OCCIDI NIHIL VIDEO 'occidi' non quia 'sacrilegus' dictus, sed quia nihil accipit. et simul gestum considera loquentis ex uerbis. 5 OCCIDI NIHIL VIDEO mire hoc uerbo apparet in uultu lenonis et spem mortuam et restinctum gaudium. iam et apta ἔλλειψις haec dicentis est 'occidi, nihil uideo': neque enim addidit 'proferri' aut quid tale.

266 2 1 HEM interiectio repentinae rei. 2 OPPORTVNE TE IPSVM QVAERITO ἀσύνδετον: — deest 'uenisse' — non enim sequenti adnectitur. 3 QUID FIT CTESIPHO 'quid fit' blandum initium est: non enim nunc interrogat, cum ipse dicat 'in tuto est omnis res'. sic ipse mox in sub-

1 gaudentis <est> C | operiri codd. || 8 minas CV || 10 quamtam ferat V (dett.) | prae Steph.: pro C, pro V | <qui (sscr. m. 2 = dett.)> sacrilegii V || 11 non om. V¹ | oportune autem C (dett.) || 12 quaerit <et (in mg. m. 2)> V | subsaltatione] subsult- Steph., at cf. Thes. gloss. subsaltare || 13 pronuntiarum V, -tianda C (-dum dett.) || 14 <sed> non C || 15 accipit om. C || 16 considerat C || 18 extinctum V (= dett.) | nam C | eclipsis C, elipsis V² || 19 aut aliqui tale C || 22 absint eton V (dett.), ***** C || 24 blandum] b. C || 25 sic — p. 61, 3 RES om. C

ditis (V 5, 3—4) 'iam nunc haec tria addidi praeter naturam: o noster, quid fit? quid agitur?'

267 3 1 IN TVTO EST OMNIS RES QUASI AMATORI 'omnem rem' dixit negotium de amica. 2 An 'omnis res' et lenonis iurgium et suspicio patris Demeae? 3 OMITTE 5 VERO 'uero' abundat aut correptium est iamdudum non omittentis.

268 4 1 EGO ILLAM HERCLE VERO OMITTO apparet nunc non primum dici Ctesiphoni ab Aeschino 'omite tristitiam' nec nunc primum responsum 'omitto', sed ideo ad- 10 ditum 'hercle uero', quia nunc demum data est plena securitas.

267 3 4 TRISTITIAM TVAM sic dixit quasi nimiam.

268 4 2 QVI QVIDEM TE HABEAM FRATREM acuendum est 'te'.

269 5 1 O MI GERMANE 'mi' meus, sed uocatio casu dixit. 15

2 CORAM IN OS 'coram' ad ipsum pertinet qui laudat et ad eos qui audiunt; 'in os' ad ipsum qui laudatur.

3 Nam 'coram' laudat, qui non tacet apud alios et hoc agit non per epistulam sed ipse praesens; 'in os', qui apud ipsum loquitur quem collaudat. 4 LAVDARE AM- 20 PLIVS quia <iam> laudauit.

270 6 1 NE ID ASSENTANDI antiqua ἔλλειψις: deest enim 'causa'. 2 ASSENTANDI adulandi. et utrum deest 'causa' an absolute sic dicitur? 3 NE ID ASSENTANDI specta, si non rusticus adulescens est et purissimae simplicitatis, 25 adeo ut etiam uelle laudare fratrem nimio pudore non possit hoc solo, quia praesens est, cum illum nimium laudarit

1 addidit V | naturam <quaestionis (sscr. m. 2 = dett.)>
V || 3 omnem rem ex omne corr. V² || 4 et] ut C || 8 <ita>
illam C | mitto V || 9 tristitiam] tuam add. V² || 10 sed in et
corr. V² (= dett.) || 14 est om. C || 16 in os] te in ras. V² ||
17 ad eos Steph.: alios (ios in ras. V²) codd. | in eos C, te
in ras. V² | ipsum <pertinet> C || 21 iam add. W. || 22 ellipsis
V, clipsis C || 23 ASSENTANDI — causa om. C | deest ed. pr.:
ab ea in ras. V² (dett.) || 24 absolute Bentley: ab ipsa lite
codd. | NE ID ASSENTANDI om. V | spectat C || 27 est om. C |
laudat V¹, -darit V², -dare C

- absentem. 4 QVAM QVOD HABEAM GRATVM uarie: non enim intulit, quas gratias agenti. 5 QVO quia.
- 271 7 AGE INEPTE non est iniuria, quia et maior frater est et blanda dicturus.
- 272 8 1 HOC MIHI DOLET τῷ ἄτιμισμῷ 'mihi dolet' pro 5 'doleo'. 2 Et 'dolet' bis subaudiendum est. 3 ET PAENE IN EVM LOCVM insinuatio beneficii ex periculo <et> difficultate ob tempus.
- 273 9 VT SI OMNES CYPARENT non si ego tantummodo <aliis> aduersantibus. 10
- 274 10 1 PVDEBAT deest 'fateri'. 2 STVLTITIA EST ISTAEC <non> fateri ei, qui ipse patri numquam quicquam celauerit. 3 TAM OB PARVVLAM ergo et diminutiuus adiungitur 'tam' particula. 4 Et deest 'perire', sed τῷ εὐφημισμῷ tacetur. 5 TAM OB PARVVLAM id est meretricem. 15 et bene haec Aeschinus, quia maiora expertus sit, id est uitium uirginis.
- 275 11 1 PAENE EX PATRIA deest 'fugere', quia amatores comici cito comminantur patriam se deserturos, ut amicam consequantur. 2 PAENE EX PATRIA ἐποσιώπησις 20 εὐφημισμοῦ χάρις. Menander mori illum uoluisse fingit, Terentius profugere. 3 TURPE DICTV hoc est: turpe dictu te fugere. et deest 'est'. 4 DI ISTAEC PROHIBEANT id est exilium fugamque patriae.
- 276 12 1 PECCAUI approbavit ex periculo magnitudinem 25 beneficii. 2 QUID AIT TANDEM NOBIS <s.> 'nobis' τῷ

2 quo quia (in mg. al' quidam C, quod quia V (dett.) || 5 τῷ ἄτιμισμῷ cod. Cuiac., τῷ ἄτιμισμῷ M⁴, ***** CV || 6 dolet] paene Bentley | ET om. V || 7 et difficultate Steph.: difficultatem C, -tis V (dett.) || 9 omnes si C || 10 aliis add. Steph. || 12 non add. Klotz || 13 et om. C || 14 sed om. C | τῷ εὐφημισμῷ Steph.: ***** CV || 15 taceatur C, (ante corr.) V || 18 EX] a C || 19 se om. C | amicam consequantur W.: amicae sequantur codd. || 20 EX] de C | ἐποσιώπησις εὐφημισμοῦ χάρις M⁴ (Steph.): ***** CV || 22 dictum hoc est V, hoc dictum est C | dictum (om. te) C || 23 est om. V¹ | DI ISTAEC] dum istec C, dii ista cō V¹ || 26 agit C, ait in ras. V² | nobis om. V | τῷ ἰδιωτισμῷ Steph.: ***** CV

ἰδιωτισμῷ additum; non enim 'nobis ait' intellegendum est. 3 IAM MITIS EST quia supra (II 1, 30) 'iam debacchatus es, leno' dixit.

277 13 1 EGO AD FORVM IBO tunc enim in foro et de mensae scriptura magis quam ex arca domoque uel cista 5 pecunia numerabatur. 2 VT HVNC ABSOLVAM id est: ut hunc reddito illi pretio dimittam; nam uelut ligati sunt, quibus debetur aliquid. dicuntur autem et illi solui, qui cum debitores pretiorum fuerint, pecuniam reddunt debitam. 3 Est ergo 'absoluam' a me soluam. 4 An 10 iocatur in tristitia lenonis, qui illum cum barba lenonia et maesto uultu sequitur uelut reus? 5 TV INTRO AD ILLAM CTESIPHO bona ἔλλειψις, significans licentiam pottiendae meretricis.

278 14 1 SYRE INSTA iam Syrus non ut adiuuet, sed ut 15 instanter adiuuet rogatur. 2 EAMVS NAMQVE HIC PROPERAT hoc clamat Syrus, ut beneficium ostendet, sane ut et rursus lenonem de profectioe contereat. 3 NE TAM QUIDEM hoc a lenone inconstanter dicitur, ut perturbatio metuentis magnum damnum possit ostendi. 4 NE TAM 20 QUIDEM 'tam' pro tantum. 5 An 'tam' pro tamen?

279 15 1 ETIAM deest 'dicas me properare' aut 'propero', ut sit 'etiam' aduerbium hortantis uel consentientis. 2 QVAMVIS ETIAM pro quantum uis. 'etiam' particula utrum consentientis aduerbium est an coniunctio, qua significat 25 et properare se et non in tantum, ut neglegat quod sibi debetur? 3 MANEO OTIOSVS HIC hoc separatim inferen-

2 debacchatus supra est iam leno dixit CV¹, corr. W. || 5 uel] id est? || 8 dicuntur] dimittere C | autem om. V | et cod. Cuiac.: etiam CV | solui Klotz: serui C, cod. Cuiac., serui soluti V || 9 pretiorum V, potiorum C (Lindenbr., unde?) | fuerunt codd., corr. Steph. || 11 lenonis C || 12 intro <i> V (dett.) || 13 bona ellipsis V, bone *** C || 15 ut 2. om. C || 17 clamaret C | ut <et> V | ut et V, ita C; ita ut Steph. Pro sane ut con. Goetz simul || 18 rursus C | NE] ut C | tam <cito> V (dett.); sic et infra || 19 instanter C | perturbatione V || 20 posset codd., corr. Steph. || 21 An] aut V || 22 ETIAM] et V, om. C || 23 etiam om. C | uel] non V (dett.) || 26 ut] quod V (dett.) | sibi om. C

2. app. p. 494

dum est quasi pertinaciter asseuerante lenone instaturum se. 4 †Exclamatione agendi 'maneo otiosus hic' dixit enim 'propero' et rursus consenserat in Syri uerba properasse se dicens. 5 REDDETVR NE TIME quod desperauerat leno, Syri ostendit sermo. 5

280 16 1 AT VT OMNE REDDAT propter illud, quod dixerat Syrus (II 2, 33) 'diuiduum face'. et probatum est completumque, quod ait (II 2, 1) 'cupide accipiat faxo'. et hoc ipsum cum trepida et uultuosa supplicatione pronuntiandum est. 2 TACE MODO AC SEQVERE HAC sic ait 10 Syrus, quasi nunc lenonem doceat, quae sit ars non perendi. et totum cum supercilio praestantis magnum beneficium dicit. 3 SEQVOR hoc responso leno satis committigatus ostenditur.

281 17 1 HEVS HEVS SYRE ex argumento est ostendere, 15 quantum timeat Ctesipho saeuum patrem. 2 HEVS HEVS uox est de longinquo reuocantis. 3 OBSECO TE HERCLE satis mansuete, quasi 'lenonem' aut non possit rusticus aut non audeat dicere, 'hominem' dixit. 4 ISTVM IMPVRISSIMVM auarissimum. et totum cum execratione lenonis. 20

282 18 1 QVAM PRIMVM ABSOLVITOTE NE SI MAGIS IRRITATVS SIET uelut clamet scilicet. 2 Et proprie de lenone, quem irritari dicit ut canem; nam irritari proprie canes dicuntur. Lucilius de littera R (l. I fr. 27 M.) 'irritata canis quam homo quam planius dictat'. lenonem 25

1 est om. C | asseuerantem (ads- C) lenonem *codd.*, *corr.* W. || 2 exclamatione agendi C, *cod. Cuiac. et Huls.*, exclamationem agere (facere *ed. pr.*) denotetur V (L, *ed. pr.*); v. *appendicem* || 3 et] ubi V (*dett.*) | in] et C || 4 se properasse V (*dett.*) | dicentis V (*dett.*) | REDDETVR om. C | nam timet C || 5 syro V | ostenditur seruo (-ui C) *codd.*, *corr. Steph.* || 6 AT om. V || 8 diuidium C, (*ante corr.*) V | completumque om. C || 10 HAC] istac C || 11 quae sit ars *Steph.*: quesit as C, queritans V || 13 dicit] d. C || 16 thesiphonem parentem (om. saeuum) C || 20 cum om. V || 22 SIET] eē C | clamat C || 23 irritare 2. C || 25 planitis al'. planius *cod. Cuiac.*, planos C, -mos *cod. Huls.*, plurima V (*dett.*) | dictat *dett.*, dicat V, dictitat C, *cod. Cuiac.* | autem lenonem C

autem timet Ctesipho ut rusticus, ut sub patre duro, ut amator.

283 **19** 1 ALIQUA AD PATREM HOC PERMANET non dicit quid, sed intellegimus raptum puellae significari. 2 ALIQUA AD PATREM proprie secretum latens latici comparatur 5 intra uas clausum exsistenti, quod cum effunditur manat. sic et alibi de committendis secretis loquens 'plenus' inquit 'rimarum sum, hac atque illac perfluo' (*Eun. I 2, 25*).

3 ATQVE EGO TVNC PERPETVO PERIERIM quasi et nunc se perisse sentiat sed non perpetuo. 10

284 **20** 1 NON FIET BONO ANIMO ESTO ut illi liberalis timor est, ita in Syro seruilis confidentia. 2 TV CVM ILLA TE INTVS OBLECTA moraliter 'illa' dictum est, ut (*Andr. II 1, 1*) 'daturne illa Pamphilo' et (*Phorm. I 2, 84*) 'illa quidem nostra erit'. 3 TV CVM ILLA TE INTVS OBLECTA honeste 15 explicauit turpe dictu.

285 **21** ET LECTVLOS IVBE STERNI NOBIS <'nobis'> seruis: nihil tam comicum. et cum uultu, ut totum superbe ac magnifice loquatur.

286 **22** CONVERTAM ME DOMVM 'conuertam' magnifice dictum; uerbum enim est magni moliminis et grauaminis ingentis. nam conuertere se dicitur, quem pompa praecedit; et imperator proprie conuertit exercitum. ex hoc spectatur, ut moribus arrogantes serui sint, cum laetantur.

287 **23** ITA QVAESO QVANDO BENE SVCCESBIT uolunt qui- 25 dam et hunc uersum Syri personae adiungendum, sed Ctesiphonis uerba esse ex subditis planum est, cum dicit

3 hic V | PERMANET] peruenit (-hit V) *codd.*; *glossema irrepsit*, cf. *Schlee p. 153, 13* || 4 sed] sed nos V (*dett.*), sub- C | significare C || 6 exsistenti *om. C*; *del.?* || 7 et *om. V* | de *Steph.*: ex *codd.* || 8 sum rimarum C || 9 TVNC] nunc *codd.* (= *Ter. cod. E*) || 12 in *del. ed. pr.* || 13 est *om. C* || 15 nostra *om. C* | TE *om. C* || 16 dictum C, factum V (*dett.*); *corr. Steph.* || 17 sterni iube V | nobis *add. W.* | seruus *codd.*, *corr. Westerh.* || 18 nil C | et cum uultu W. (cf. *Andr. II 3, 7*); et inuitu C, sed eo uultu *cod. Huls.* (*prob. Westerh.*), nisi in uitii (inuitus *dett.*) adeo V (*dett.*); et uide *Steph.* || 20 conuertam = dictum *om. C* || 21 enim *om. C* | grauaminis] agminis V (*dett.*) || 24 sunt C || 27 <et> ex C

(IV 1, 5—6) 'nam hunc diem misere nimis cupio, ut coepi, perpetuum in laetitia degere'.

III.

1.

288 **1** 1 OBSEURO MEA NVTRIX haec scaena tragoediae ordinem seruat, nam tragoedia in tria diuiditur: expectationem, gesta, exitum. hic quoque expectatio est <in mulierum colloquio> 5 (III 1), in Getae nuntio (III 2, 1—30) gesta, in planctu Sostratae (III 2, 31 sq.) exitus. 2 OBSEURO MEA NVTRIX hinc demonstratur, qui sit maternus affectus, quam grata in dominos seruorum fides sit, eundemque laborem et dolorem esse ex falsis quem ex ueris malis. 3 OBSEURO 10 MEA NVTRIX personae aut <ex> suis uerbis aut ex alienis insinuantur: ex suis, ut nunc persona Sostratae, ex alienis, ut initio Aeschini persona ex Micionis oratione ac Demeae. 4 OBSEURO MEA NVTRIX QUID NVNC FIET 'mea' nunc pro blandimento ponitur, et 'quid nunc fiet' 15 imploratio magis est trepidantis quam ignorantis interrogatio. namque illius nutrix est, quippe anicula est, neque sapientior nutrix est quam domina sua. ipsum etiam quod dicit 'nutrix' honorificum est, ut (Verg. Aen. IV 634) 'Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem'; sunt enim 20 nomina ad aliquid, quibus nos tamen uelimus ab omnibus appellari, ut magister medicus orator.

1 misere nimis] miserrimus *codd.* || 3 haec scaena] comprehendere videtur *sc.* 1 et 2 || 4 gestum *V* || 5 quoque] ergo *Steph.* | in — colloquio *suppl. Schoell* (cf. *schol.* 2, 1) || 6 gestus *V* | plantu *CV* || 8 quis *V* || 9 domino *codd.*, corr. *Steph.* | sit et — que laborem et *om. C* || 10 quem *W.*: quam *C*, ut *V* (*dett.*) || 11 ex *add. W.* | ex aliis *C*, aliorum *V* (*dett.*); corr. *W.* (cf. *infra*) || 14 ac] et *C* | FIET *om. C* || 15 nunc *om. V* | fiet <et> *C* || 16 ignorantis *V*, ignoratio et *C* || 17 anicula (*om. est*) *C* | neque *C*, *cod. Cuiac.*, sed non *V* (*dett.*) | est — nutrix *om. C* || 20 mihi *om. C* || 21 ab omnibus *om. V* || 22 <ut> medicus *C* | <ut> orator *C*, ut tutor *cod. Cuiac.*